

NORGES HØYESTERETT

Den 11. mars 2005 avsa Høyesterett dom i

HR-2005-00374-A, (sak nr. 2004/1629), sivil sak, anke,

Staten v/Utlendingsnemnda

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Ole Wetlesen Borge)

mot

A

(advokat Svein A. Hagen – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bruzelius**: Saken gjelder gyldigheten av vedtak om utvisning med innreiseforbud i to år i henhold til utlendingsloven. Det spørsmål saken reiser er om vedtaket er et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingens nærmeste familie, jf. lovens § 29 annet ledd.
- (2) A er født i Pakistan 10. juni 1970, og er pakistansk statsborger. Han kom til Norge høsten 1995, etter at han i Pakistan hadde giftet seg med norsk statsborger B. Hun er annengenerasjons innvandrere, født og oppvokst i X. Ektefellene bosatte seg i X, hvor hustruens foreldre og flere av hennes søsken bor, og ektefellene bor fremdeles der. De har tre barn som alle er født i Norge, og som er norske statsborgere. Barna er født i november 1995, oktober 1996 og juli 2000. I forbindelse med bosetningen i Norge fikk A arbeids- og oppholdstillatelse, og han hadde arbeidstillatelse frem til 13. november 1998. Han fikk avslag på søknad om fornyet arbeidstillatelse 30. juli 2001, men har siden 28. april 2004 en foreløpig tillatelse. Han har siden september 1999 vært ansatt som driftsoperatør hos samme arbeidsgiver, siden 1. april 2000 i fast stilling.
- (3) A ble ved Agder lagmannsretts dom av 17. november 2000 dømt til ubetinget fengsel i 8 måneder for overtredelse av straffeloven § 228 første ledd, jf. § 232 og § 182 første ledd annet straffalternativ. Legemsfornærmelsen gjaldt voldelige handlinger overfor en fem år gammel nevø i tidsrommet juni–juli 1998, mens domfellelsen for dokumentfalsk gjaldt medvirkning til forfalskning av vigsels- og fødselsattest for å få oppholdstillatelse for nevøen. Nevøen var blitt tatt til Norge, angivelig som As sønn fra et tidligere ekteskap. A sonet straffen i tidsrommet fra august til desember 2001. Han satt 46 dager i varetekt i 1998. B ble ved samme dom dømt for overtredelse av straffeloven § 229 første

straffalternativ og § 228 første ledd jf. § 232 til en straff av ubetinget fengsel i 10 måneder. Også disse handlingene var begått overfor nevøen.

- (4) Utlendingsdirektoratet (UDI) sendte 30. juli 2001 forhåndsvarsel om at det ble vurdert utvisning av A, og vedtok 12. februar 2002 utvisning av ham i medhold av utlendingsloven § 29 første ledd bokstav c med innreiseforbud i to år, jf. tredje ledd annet punktum (nå fjerde ledd annet punktum). Det ble samtidig besluttet å melde A inn i Schengen informasjonssystem for et tilsvarende tidsrom på to år begrunnet med at hans opphold i Norge kunne utgjøre en fare for den offentlige orden. Vedtaket ble påklaget til Utlendingsnemnda (UNE), som 27. februar 2003 besluttet ikke å ta klagen til følge. I forbindelse med klagen over UDIs vedtak samtykket direktoratet i at iverksettingen ble utsatt inntil klagen var avgjort. Dette samtykket er forlenget til det foreligger endelig dom i saken.
- (5) En begjæring om omgjøring av UNEs vedtak om utvisning er ikke blitt realitetsbehandlet. A tok 23. april 2003 ut stevning ved Oslo tingrett mot staten v/Utlendingsnemnda med påstand om at vedtaket 27. februar 2003 er ugyldig. Tingretten avsa 15. september 2003 dom med slik domsslutning:
- ”1. Utlendingsnemndas vedtak av 27. februar 2003 vedrørende A er ugyldig.
2. A tilkjennes sakens omkostninger med kr. 66.474,44 pluss rettsgebyr i saken.”
- (6) Tingretten kom etter en samlet vurdering til at utvisning ville være et uforholdsmessig tiltak overfor As barn.
- (7) Staten anket dommen til Borgarting lagmannsrett, som 10. september 2004 avsa dom med slik domsslutning:
- ”1. Tingrettens dom stadfestes.
2. Staten v/Utlendingsnemnda dømmes til å betale til A saksomkostninger for lagmannsretten med 64 574,50 – sekstifiretusenfemhundreogsyttifire 50/100 – kroner innen 2 – to – uker etter forkynnelse av dommen med tillegg av rente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første setning fra forfall til betaling skjer.”
- (8) Lagmannsretten mente at utvisning i dette tilfellet – alle forhold tatt i betraktning – ville bli en usedvanlig stor belastning for barna og et uforholdsmessig tiltak overfor familien.
- (9) Staten v/Utlendingsnemnda har anket dommen til Høyesterett. Det foreligger skriftlige erklæringer fra A, ektefellen og familiens fastlege. Det er videre fremlagt en erklæring fra en tilsatt i UNE om nemndas utvisningspraksis vedrørende straffedømte utlendinger med barn i riket og en erklæring fra en tilsatt i Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon om forholdene i Pakistan. Saken står faktisk og rettslig i det alt vesentlige som for lagmannsretten.
- (10) A er innvilget fri sakførsel for Høyesterett.
- (11) Saken har vært behandlet sammen med sak nr. 2004/1631 (HR 2005-00375-A).
- (12) *Den ankende part*, staten v/Utlendingsnemnda, har i korte trekk anført:

- (13) Lagmannsretten har ved vurderingen av om utvisningen er forholdsmessig, jf. utlendingsloven § 29 annet ledd, benyttet en for mild norm. Etter Høyesteretts praksis kreves at belastningene for familien må være uvanlig store for at en utvisning skal anses uforholdsmessig ved domfellelse for alvorlig kriminalitet. De forhold A er dømt for må – isolert og samlet – betegnes som alvorlig kriminalitet. Holdt opp mot de straffbare forhold, er det ikke holdepunkter for at belastningene for familien vil være uvanlig store. Utvisning vil regelmessig ramme hardt. Det er bare når utvisning vil være spesielt belastende for vedkommende selv eller den nærmeste familien, at en person er vernet mot utvisning.
- (14) Retten kan prøve fullt ut om utvisning vil være et ”uforholdsmessig tiltak overfor de nærmeste familiemedlemmene”, jf. utlendingsloven § 29 annet ledd første punktum. Domstolens prøvelsesadgang etter bestemmelsen er mer omfattende enn prøvingen etter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8 nr. 2.
- (15) Lovgiver har vedtatt at utvisning er en rettsfølge av en straffbar handling, og at det ikke skal stilles strenge krav til grovheten av den forbrytelse som kan gi grunnlag for utvisning. Ved lov 2. juli 2004 nr. 67 om endringer i utlendingsloven m.m. har lovgiver innskjerpet at man ønsker effektiv bruk av utvisningsadgangen når en utlending er dømt for voldshandlinger, særlig overfor nærstående, jf. § 29 nytt tredje ledd.
- (16) Vilkåret for utvisning i utlendingsloven § 29 første ledd bokstav c er oppfylt. Utvisning vil ikke være et uforholdsmessig tiltak overfor ankemotparten selv. Foruten de forhold som A er dømt for ved Agder lagmannsretts dom 17. november 2000, må det tas i betraktning at han har arbeidet i Norge uten arbeidstillatelse fra 13. november 1998 til 28. april 2004. Lagmannsretten har uriktig kommet til at denne omstendighet ikke bør veie tungt i vurderingen etter § 29 annet ledd.
- (17) Staten betviler ikke at utvisning av A vil påføre ektefellen og barna problemer. Det foreligger likevel ikke opplysninger som tilsier at denne familien vil bli dårligere stilt enn andre hvor en av foreldrene utvises. Dette gjelder hva enten familien velger å bli i Norge eller å reise med til Pakistan. Familiens problemer vil dessuten være av begrenset karakter da innreiseforbudet er satt til to år.
- (18) A er blitt behandlet i samsvar med utlendingsmyndighetenes retningslinjer og praksis. Dersom Høyesterett kommer til samme konklusjon som de tidligere instanser, vil det innebære endring av en langvarig praksis, og vanskeliggjøre utvisning fra Norge av utlendinger med familie i Norge.
- (19) Staten krever ikke saksomkostninger, da saken reiser et prinsippspørsmål.
- (20) Staten v/Utlendingsnemnda har nedlagt slik påstand:
- ”Staten v/Utlendingsnemnda frifinnes.”**
- (21) *Ankemotparten, A*, har i korte trekk anført:
- (22) Grunnvilkåret for utvisning er oppfylt. Spørsmålet i saken er om utvisningen vil være et uforholdsmessig tiltak overfor hans nærmeste familie, jf. utlendingsloven § 29 annet ledd.

Lagmannsretten har, som tingretten, riktig funnet at utvisning i dette tilfellet er et uforholdsmessig tiltak.

- (23) Vurderingen etter § 29 annet ledd sammenfaller i hovedsak med nødvendighetsvurderingen etter EMK artikkel 8 nr. 2, og bestemmelsen anføres derfor ikke som et selvstendig grunnlag for at utvisningsvedtaket er ugyldig. Det gjøres heller ikke gjeldende at utvisningen av A er i strid med artiklene 3 og 9 i FNs barnekonvensjon, men hensynet til barnas beste må trekkes inn i vurderingen av om tiltaket er forholdsmessig.
- (24) Med unntak for de forhold som A ble dømt for ved Agder lagmannsretts dom 17. november 2000, er han straffet. De straffbare handlingene må ses som et engangstilfelle. Det foreligger ikke fare for gjentakelse.
- (25) A er i fast arbeid. Han har ikke prøvd å skjule det for utlendingspolitiet, og A er enig i lagmannsrettens vurdering av dette forhold.
- (26) Høyesterett må bygge på at utvisning av A vil medføre splittelse av familien, iallfall i to år. Selv om det er mulig for ektefellen og barna å følge A til Pakistan, må Høyesterett legge til grunn at dette ikke er aktuelt, blant annet av hensyn til barnas skolegang.
- (27) As ektefelle, som også ble dømt til ubetinget fengsel ved Agder lagmannsretts dom, har en reaktiv depressiv tilstand. Hun vil ha problemer med å klare omsorgen for de tre barna alene. Hun har mottatt rehabiliteringspenger, men må nå gå over til yrkesrettet atferd. A forsørger familien, og dersom han utvises, vil ektefellen og barna få en vanskelig og usikker økonomisk situasjon.
- (28) Barna er spesielt sårbare i forhold til ny atskillelse fra far. De reagerte sterkt på atskillelsen fra foreldrene under fengselsoppholdene i 1998 og 2001. A deltar aktivt i barnas skolegang og aktiviteter, og er en ressursperson for lokalsamfunnet. Blir han utvist, vil dette falle bort og kjernefamilien brytes opp.
- (29) Tidsmomentet i saken må tillegges vekt. Det har gått mer enn 6 1/2 år siden de straffbare forhold fant sted, og over fire år siden Agder lagmannsretts dom i straffesaken ble rettskraftig.
- (30) A har nedlagt slik påstand:

”Lagmannsrettens dom stadfestes.”

- (31) *Mitt syn på saken*
- (32) Jeg er kommet til samme resultat som lagmannsretten, men har funnet avgjørelsen vanskelig.
- (33) Utvisningsvedtaket er truffet med hjemmel i utlendingsloven § 29 første ledd bokstav c, som fastsetter at en utlending bl.a. kan utvises når han ”her i riket er ilagt straff eller særreaksjon for et forhold som kan føre til fengselsstraff i mer enn tre måneder”. Dette vilkåret er oppfylt. Med hjemmel i § 29 dagjeldende tredje ledd annet punktum (nå fjerde

ledd annet punktum, jf. lov 2. juli 2004 nr. 67 om endringer i utlendingsloven m.m.) er det fastsatt et innreiseforbud i to år.

- (34) Etter utlendingsloven § 29 annet ledd første punktum (før lovendringen i 2004) er det videre et vilkår for utvisning at dette ikke ”i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene”. Utlendingsloven § 30 tredje ledd inneholder en likelydende bestemmelse, og i Rt. 2000 side 591 på side 599 uttaler annenvoterende – for flertallet – at bestemmelsen gir anvisning på et rettsanvendelsesskjønn, og at domstolene har full prøvelsesrett. Det samme må gjelde for vurderingen etter § 29 annet ledd. Partene er enige i det.
- (35) I dommen fra 2000 fremhever annenvoterende – etter å ha redegjort for forhistorien – at bestemmelsen ”legger opp til en streng bedømmelse når utlendinger er dømt for en alvorlig forbrytelse”. Han oppsummerer dette slik på side 600:

”...for det første utledes at lovgiveren med åpne øyne har gjort utvisning til en rettsfølge av en straffbar handling – i tillegg til den strafferettslige reaksjon. For det annet at loven, etter nøye overveelse fra lovgiver, ikke stiller særlig strenge krav til grovheten av den forbrytelse som kan gi grunnlag for utvisning.

Videre gjør lovhistorien og reelle hensyn det etter min mening naturlig å tolke § 30 tredje ledd slik at det ved meget alvorlig kriminalitet skal svært mye til før det kan bli tale om å anse en utvisning som et ”uforholdsmessig tiltak” i lovens forstand. I forlengelsen av dette sistnevnte synspunkt vil jeg understreke at det normale vil være at en utvisning griper inn i et etablert familieliv på en belastende måte, i særdeleshet når man må legge til grunn at familien blir atskilt ved utvisningen. For at utvisningen skal fremstå som et uforholdsmessig tiltak, må det kreves uvanlig store belastninger”.

- (36) Jeg legger til grunn at disse utgangspunktene også gjelder i forhold til bestemmelsen i § 29 annet ledd. Når en utlending har begått meget alvorlig kriminalitet, vil utvisning bare være uforholdsmessig når den fører til uvanlig store belastninger. Jeg bemerker at de saker hvor Høyesterett til nå har prøvd utlendingsmyndighetenes forholdsmessighetsvurdering i utvisningssaker har dreiet seg om meget alvorlige narkotikaovertrædelser eller meget alvorlige seksuelle overgrep. At den kriminelle handling som danner grunnlag for utvisningsvedtaket, ikke har samme meget alvorlige karakter, vil få betydning for forholdsmessighetsvurderingen. Jo alvorligere de straffbare forhold er, jo sterkere tilknytningshensyn må til for å hindre utvisning.
- (37) I Rt. 2000 side 591 bemerker annenvoterende på side 600 at hans forståelse av bestemmelsen i § 30 tredje ledd er vel forenlig med Den europeiske menneskerettsdomstols (EMD) og Høyesteretts praksis etter EMK artikkel 8 nr. 2 om retten til familieliv. Jeg er enig i det, og tilføyer at EMD i dom 2. august 2001 i saken Boultif mot Sveits avsnitt 48 annet avsnitt, angir retningslinjer for vurderingen av om en utvisning vil være ”nødvendig i et demokratisk samfunn”, når utvisningen gjør det vanskelig for ektefellene/familien å fortsette samlivet:

“In assessing the relevant criteria in such a case, the Court will consider the nature and seriousness of the offence committed by the applicant; the duration of the applicant's stay in the country from which he is going to be expelled; the time which has elapsed since the commission of the offence and the applicant's conduct during that period; the nationalities of the various persons concerned; the applicant's family situation, such as the length of the marriage; other factors revealing whether the couple lead a real and

genuine family life; whether the spouse knew about the offence at the time when he or she entered into a family relationship; and whether there are children in the marriage and, if so, their age. Not least, the Court will also consider the seriousness of the difficulties which the spouse would be likely to encounter in the applicant's country of origin, although the mere fact that a person might face certain difficulties in accompanying her or his spouse cannot in itself preclude expulsion.”

- (38) Retningslinjene er gjentatt i dom 11. juli 2002 i saken Amrollahi mot Danmark avsnitt 35.
- (39) Ankemotparten har anført at det i vurderingen av om tiltaket er forholdsmessig, også må ses hen til bestemmelsene i FNs barnekonvensjon artikkel 3 nr. 1 og artikkel 9. Konvensjonen ble i 2003 gjort til norsk rett, jf. menneskerettsloven § 2 nr. 4. Etter artikkel 3 nr. 1 skal barnets beste være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Jeg er enig i at prinsippet må trekkes inn i vurderingen av om et utvisningstiltak er forholdsmessig når den som utvises, har barn i riket. Dette er også lagt til grunn av utlendingsmyndighetene. Justisdepartementet endret i brev 15. mars 1999 til UDI gjeldende praksis slik at utlendinger med barn i Norge i utgangspunktet ikke skal utvises med varig innreiseforbud, såfremt det ikke dreier seg om de alvorligste forbrytelser, i brevet angitt som ”grove narkotikaovertrедelser, grove voldshandlinger, voldshandlinger overfor barnet eller barnemoren, incest eller gjentatte domfellelser”.
- (40) Lagmannsretten uttaler i domsgrunnene at en tidsbegrenset utvisning har svekket allmennpreventiv effekt i forhold til varig utvisning, og at ”[e]t midlertidig innreiseforbud kan...oppfattes som et tiltak av pønalt karakter som alene rammer utlending”. Jeg bemerker at utvisning verken anses som straff etter norsk rett eller EMK, og at myndighetene i utgangspunktet fritt kan fastsette innreiseforbudets lengde. At dette i noen tilfeller gjøres tidsbegrenset, for eksempel av hensyn til den utvistes familie, kan ikke forstås som at vedtaket da har en mer pønalt karakter enn et varig innreiseforbud.
- (41) Ved den konkrete avveining etter § 29 annet ledd vil det straffbare forholdets alvor være et sentralt moment. Domfellelsen av A gjelder som nevnt medvirkning til dokumentfalsk og dessuten legemsfornærmelse under særdeles skjerpene omstendigheter. Han ble både i tingretten og lagmannsretten dømt til fengsel i åtte måneder. I straffeutmålingsssammenheng ble det lagt størst vekt på voldsutøvelsen, selv om dokumentfalsk har en høyere strafferamme.
- (42) I dommen i utvisningssaken beskriver lagmannsretten de straffbare forhold slik:
- ”Lagmannsretten legger til grunn at det var faren til nevøen C som forfalsket vigsel- og fødselsattest med sikte på å dokumentere at A giftet seg i 1992 med E, at E døde i 1994 og at hans sønn C var As sønn fra dette ekteskap. A har i lagmannsretten opplyst at søsteren giftet seg og levde et fattig liv. Familien mente at C ville få et bedre liv i Norge, og forfalskningen og reisen til Norge i mai 1998 – da C var 5 år – skjedde etter press fra familien. Hendelsen i juni og juli 1998 da han og ektefellen gjorde seg skyldig i alvorlig legemsfornærmelse mot C (...), og hustruen også legemsbeskadigelse, kan han ikke forklare. As legemsfornærmelse besto i slag med hånd og sko.”**
- (43) Lagmannsretten karakteriserer legemsfornærmelsen som alvorlig. Det er jeg enig i. Som nevnt ble As ektefelle dømt til fengsel i 10 måneder ikke bare for legemsfornærmelse under særdeles skjerpene omstendigheter, men også for legemsbeskadigelse av den fem år gamle gutten. Mishandlingen fremstår som situasjonsbetinget. Gutten ble i 1998 sendt tilbake til foreldrene i Pakistan, og lagmannsretten uttaler at det for så vidt ikke foreligger noen gjentakelsesfare.

- (44) Gjentakelsesfare er ikke et vilkår for utvisning etter utlendingsloven § 29 første ledd bokstav c, men det fremgår av lovforarbeidene at faren for gjentakelse kan trekkes inn som et moment ved vurderingen etter § 29 annet ledd av ”forholdets alvor”, se Ot.prp. nr. 46 (1986–87) om utlendingsloven, side 131. Staten har gjort gjeldende at individualpreventive grunner taler for utvisning, og har vist til at lagmannsretten nevner en episode i 2000 hvor A skal ha ”klapset sønnen D i ansiktet i forbindelse med lesing i Koranen”. Som lagmannsretten finner jeg ikke grunn til å tillegge dette betydning og viser til det lagmannsretten nærmere uttaler på dette punkt.
- (45) Ved vurderingen av de straffbare forhold må ikke bare den idømte straffen, men også den øvre strafferammen tas i betraktning. I vår sak er den fem år, jf. straffeloven § 62. I straffesaken la lagmannsretten som nevnt ved straffutmålingen til grunn at voldshandlingen overfor nevøen var det alvorligste forholdet. De straffbare handlinger som A er dømt for, må etter min vurdering rubriseres som alvorlig kriminalitet. Staten har vist til at A i tidsrommet 13. november 1998 til 28. april 2004 har arbeidet uten arbeidstillatelse og at dette også må tas i betraktning ved vurdering av ”forholdets alvor”. UNE har i vedtaket i klagesaken uttalt at man har ”sett hen til” forholdet, mens lagmannsretten har gitt uttrykk for at det ikke bør ”veie tungt” i helhetsbetraktningen. Jeg er enig i at forholdet må trekkes inn, men mener som lagmannsretten at det ikke kan tillegges særlig vekt. A har vært familiens eneforsørger, har betalt skatt i hele tidsrommet og har ikke gjort forsøk på å skjule for utlendingsseksjonen i X at han arbeidet i det aktuelle tidsrommet.
- (46) Det er ikke gjort gjeldende at utvisningsvedtaket er uforholdsmessig i forhold til A selv. Han kom som nevnt til landet i voksen alder, og har foreldre og søsken i Pakistan, jf. uttalelse i Rt. 1996 side 551 på side 559. Etter mitt syn vil utvisningen av A heller ikke være uforholdsmessig i relasjon til ektefellen isolert sett. Selv om hun er født og oppvokst i Norge, er hun av pakistansk opprinnelse, og da hun og A giftet seg i 1995, hadde de opprinnelig planlagt å bosette seg i Pakistan.
- (47) UNE uttaler i sitt vedtak at ektefellen og barna kan følge med A til Pakistan. Jeg er enig i at det foreligger en slik mulighet, men er kommet til at det er urealistisk, hensett til husvære, barnas skolegang, språkproblemer mv., og at jeg ved vurderingen av vedtakets virkninger, må se bort fra denne mulighet. Som lagmannsretten legger jeg således til grunn at en utvisning av A vil føre til at familien vil bli splittet, iallfall i de to årene innreiseforbudet gjelder.
- (48) Etter min mening er det virkningene av en utvisning for As tre barn, og for ektefellens evne til alene å sørge for barna i Norge, som må vurderes inngående i saken.
- (49) Barna er nå ni, åtte og fire år. De to eldste går på skole i henholdsvis 4. og 3. klasse, mens fireåringen er hjemme. De eldste barna har opplevd ufrivillig atskillelse fra foreldrene ved to anledninger: i 1998 da foreldrene satt i varetekt i henholdsvis 46 og 28 dager og i annet halvår 2001 da foreldrene sonet sine fengselsstraffer. Atskillelsen i 2001 ble også opplevd av minstebarnet. I den skriftlige erklæring som familiens fastlege, Inge Jørandli, som var vitne for lagmannsretten, har avgitt til Høyesterett, heter det at barnet født i 2000 ”var svært klamrete etter at foreldrene vendte tilbake etter fengselsopphold”, mens sønnen, født i 1996, ”tok fengselsoppholdet tungt. ...Gjentatte ganger kommet inn på at det ikke var greit at foreldrene bare reiste. Kjedelig om far skal fare...D har hatt aggressive

utbrudd både på skolen og i nabolaget. Har snakket med både naboer og skole om dette”. Om situasjonen til det eldste barnet heter det at hun ”reagerer likt med D. Stenger ting inne. Kan komme med enormt mange spørsmål. De tillater ikke at mor skal begynne å arbeide. Hun har klart gitt uttrykk for sin bekymring og uro for at pappa skal dra. ...Hver dag de kommer tilbake fra skolen så spør de alltid først etter pappa. På skolen trives de og har det greit”.

(50) Opplysningene i saken viser at A er en viktig omsorgsperson for barna, og at han er aktiv i forhold til skole og barnas fritidssysler. For meg fremstår det som åpenbart at en utvisning av A ikke vil være til ”barnas beste”, og at det må inngå i helhetsvurderingen etter § 29 annet ledd.

(51) Jeg mener videre at det i vurderingen må tas hensyn til de opplysninger som foreligger om mors muligheter til alene å ha omsorgen for barna i to år. Fastlegen opplyser at mor har fått diagnosen reaktiv depressiv tilstand, og beskriver henne slik:

”...Hun opplever utrolig stress. Klarer ikke forholde seg til intimitet med mannen. Hun sier at hun må stole på ham. Hun har ikke roen. Står opp om nettene. Vandrer og vandrer, snakker med seg selv. ... Hun har selv mareritt om nettene og han må ta seg av henne. Marerittene har ofte tilknytning til det å være sperret inn. A vet hva dette innebærer og han må ta seg av henne når marerittet kommer over henne. Barna er glad i ham....

B har etter mitt skjønn hatt helsemessig og yrkesmessig kollaps under de forhold som har vært. Depressive besvær. Angst, eller kanskje gjelder det mer berettiget frykt. Hun har vært et ”rivjern til å arbeide”. Saken har lammet henne, samt at hun føler at barna har trengt å ha henne hjemme under disse forhold med den utrygghet som de har levd under.”

(52) Det normale er at en utvisning vil gripe inn i et etablert familieliv på en belastende måte så vel økonomisk, som følelsesmessig og sosialt, og lett medføre psykiske problemer. Det gjelder ikke minst når en familie skilles som følge av utvisningen. Slike belastninger vil ikke i seg selv være tilstrekkelig til å si at en utvisning er et uforholdsmessig tiltak.

(53) Det som særlig har betydning i den foreliggende sak, er at begge foreldrene har vært borte fra barna ved to anledninger pga. de forhold som nå ligger til grunn for utvisningen, først i forbindelse med at de var varetektsfengslet, og deretter i forbindelse med soning. Lagmannsretten uttaler at barna ”etter det som kom frem under bevisførselen allerede [har] fått skrekk i seg ved det som har hendt og foreldrenes fravær under varetekt og soning. Belastningen vil forsterke seg ved nytt fravær av far”. Ut fra de opplysninger som foreligger om ektefellens helsetilstand, må det etter mitt syn være en betydelig risiko for at hun ikke vil klare å håndtere de problemer en utvisning av A vil medføre for barna og heller ikke omsorgen for dem. At hun nok vil kunne få noe hjelp fra sin familie, kan vanskelig i særlig grad redusere belastningene for barna, som lagmannsretten etter bevisførselen karakteriserer som uvanlig stor.

(54) Ved forholdsmessighetsvurderingen må de straffbare forhold som A er dømt for, og som ligger til grunn for utvisningsvedtaket, vurderes opp mot belastningene som en utvisning vil medføre særlig for barna. Noen avgjørelse fra Høyesterett eller annen praksis av betydning for denne avveiningen foreligger ikke.

- (55) På den ene side står voldshandlinger overfor en liten gutt fra Pakistan som var overlatt i As og ektefellens omsorg, og medvirkning til dokumentfalsk i forbindelse med guttens innreise til Norge. Som nevnt mener jeg at disse forholdene må karakteriseres som alvorlige, selv om det når det gjelder den form for vold A er dømt for, må ha noe betydning at han ikke utgjør en trussel overfor personer i Norge. I vurderingen må det også tas hensyn til at A har arbeidet i flere år uten arbeidstillatelse. Disse forholdene må vurderes opp mot belastningene som en utvisning av A vil være for barna. Jeg har funnet denne avveiningen særdeles vanskelig, men er under tvil kommet til at belastningene i dette tilfellet vil bli så store for barna at utvisning vil være uforholdsmessig. Jeg legger også noe vekt på at de straffbare forhold synes å ha vært et situasjonsbetinget engangstilfelle, og på at A for øvrig synes å fungere svært godt i det norske samfunn. Tidsbegrensningen av innreiseforbudet endrer ikke min konklusjon i lys av familiens situasjon og barnas alder.
- (56) Jeg stemmer for denne

D O M :

Lagmannsrettens dom stadfestes.

- (57) Dommer **Øie:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (58) Dommer **Mitsem:** Likeså.
- (59) Dommer **Oftedal Broch:** Likeså.
- (60) Dommer **Gjølstad:** Likeså.
- (61) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Lagmannsrettens dom stadfestes.

Riktig utskrift bekreftes: